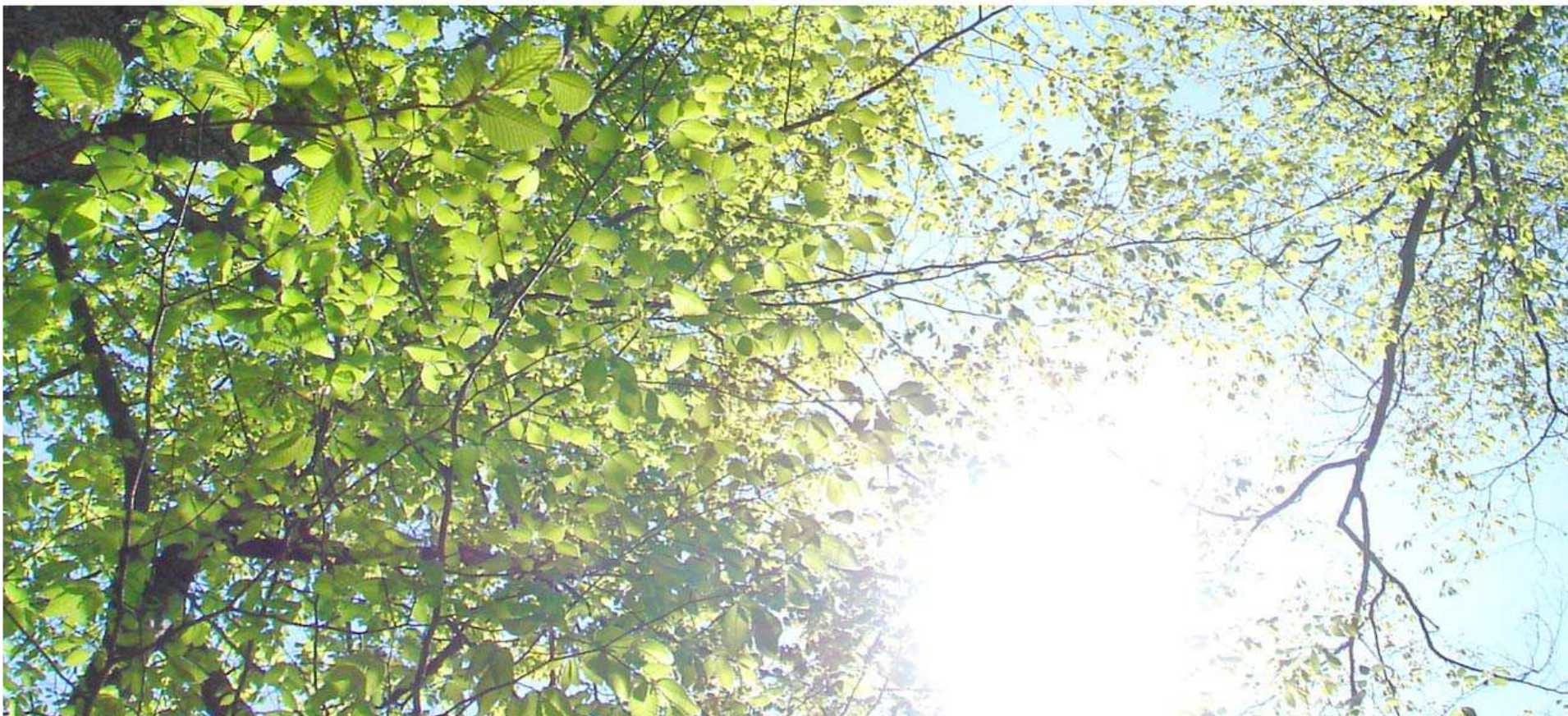

On-line istraživanje pojavnosti novih droga u RH

doc.dr.sc. Valentina Kranželić
doc.dr.sc. Dalibor Doležal
Edukacijsko-rehabilitacijski
fakultet
Zagreb, 16. srpnja 2013.

Istraživanje

- Ured za suzbijanje zlouporabe droga i Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- **cilj istraživanja** je dobiti **uvid** u nova/manje poznata psihoaktivna sredstva koja se konzumiraju, a jesu ili nisu na listi zabranjenih supstanci
  - na tržištu droga i psihoaktivnih tvari dostupne su i supstance koje nisu u tolikoj mjeri do sada bile raširene i nisu dovoljno dugo u opticaju da bi bilo poznato koje sve vrste postoje, koliko i kako ih mladi konzumiraju, s kojim očekivanim učincima te gdje ih nabavljaju/kupuju
- u tu svrhu **provedeno je *on-line* istraživanje** na *Forum.hr* - u dva navrata 2011. i 2013. godine kako bi se uočili i trendovi u prisutnosti novih/manje poznatih psihoaktivnih sredstava dostupnih konzumentima iz Hrvatske

Faze istraživanja

- **Prva faza istraživanja**

- izrađena je *on-line* anketa putem koje su se prikupljali podaci, a za potrebe druge primjene (2013) anketa je modificirana s obzirom na rezultate prve primjene (2011)
- anketa je distribuirana *on-line*, odnosno na *Forum.hr* i njegovim tematski najinteresantnijim podforumima (druženje i kava, glazba, alternativa, off topic i drugim).
  - vrijeme prikupljanja podataka u 1.točki (2011): 15.10. – 27.11.2011.
  - vrijeme prikupljanja podataka u 2.točki (2013): 24.1. – 11.3.2013.

- **Druga faza istraživanja**

- obrada prikupljenih podataka
- izrada završnog izvješća s dobivenim rezultatima, kao i smjernicama za buduća istraživanja pojavnosti novih droga i zaključcima o trendovima u konzumiranju

Anketa

- demografski podaci: spol, dob, stupanj obrazovanja
- poznavanje psihoaktivnih sredstava: 1-mephedron (M-Cat, Meow Meow...); 2-drugi sintetski katinoni (npr. butilon, flefedron, 4-MEC); 3-khat; 4-ketamin; 5-PCP; 6-drugi piperazini (npr.BZP, mCPP); 7-Spice; 8-drugi sintetski kanabinoidi (npr. Galaxy, Atomix...); 9-neka druga slična “nova droga”, koja
- konzumiranje psihoaktivnih sredstava: *ponuđeni odgovori isti kao i u prethodnom pitanju*
- gdje se mogu kupiti/nabaviti psihoaktivna sredstva
- kako se psihoaktivna sredstva koriste
- anketa sadrži dvije vrste pitanja: (1) pitanja s ponuđenim odgovorima i (2) pitanja s prostorom za otvorene odgovore
- za potrebe druge primjene na listu psihoaktivnih sredstava dodana su još neka sredstva, s obzirom na rezultate prvog prikupljanja podataka

2011.godine

Sudionici istraživanja

- **sudionici istraživanja** u obje točke primjene ankete bili su posjetitelji i aktivni sudionici foruma (*Forum.hr*) koji se javljaju na podforume koji imaju dodirnih točaka s glazbom, zabavom, druženjem i svime što se s time može povezati, pa se očekuje da imaju i saznanja o psihoaktivnim tvarima dostupnima na našem tržištu
- sudionici su na *Forum.hr* bili zamoljeni ispuniti kratku *on-line* anketu, a na anketu su bili podsjećani od strane administratora i moderatora podforuma.

Sudionici istraživanja

- ukupno 1330 sudionika/ca (2011)

Spol

- 46,9% sudionica i 53,1% sudionika

Dob

- 5,5% do 18 godina
- **39,8% 18 – 25 godina**
- 24,8% u dobi 25 – 30 godina
- 24,2% 30-40 godina
- 5% u dobi 40-50 godina

Obrazovanje

- 49,5% više ili visoko obrazovanje
- 42,4% završena srednja škola

- ukupno 1035 sudionika/ca (2013)

Spol

- 45,2% sudionica i 54,8% sudionika

Dob

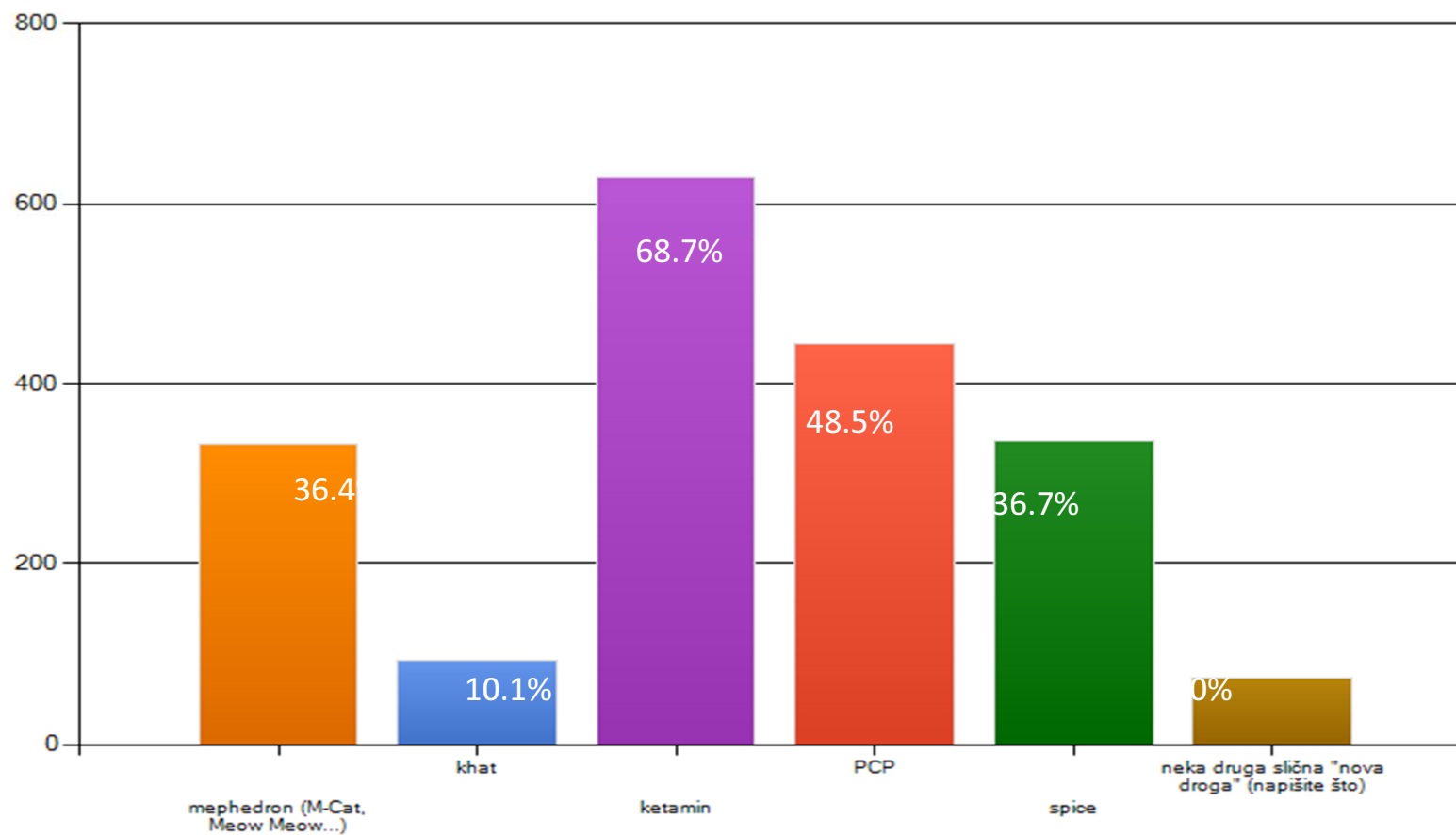
- 5,8% do 18 godina
- **41,8% 18 – 25 godina**
- 24,5% u dobi 25 – 30 godina
- 22,4% 30-40 godina
- 4,6% u dobi 40-50 godina

Obrazovanje

- 46,1% više ili visoko obrazovanje
- 45,8% završena srednja škola

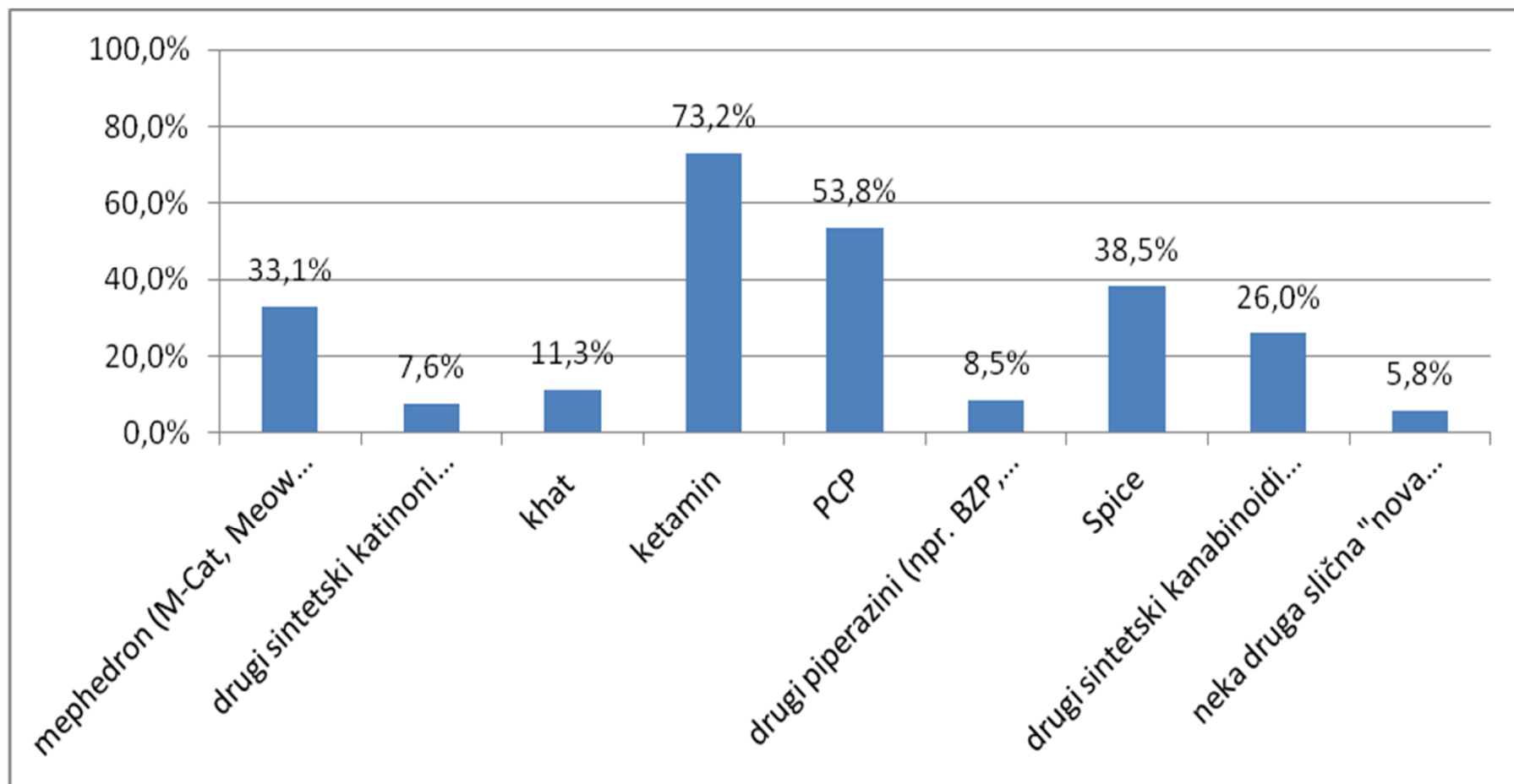
Poznavanje droga 2011.

Za koje od navedenih novih droga ste čuli?

N = 915

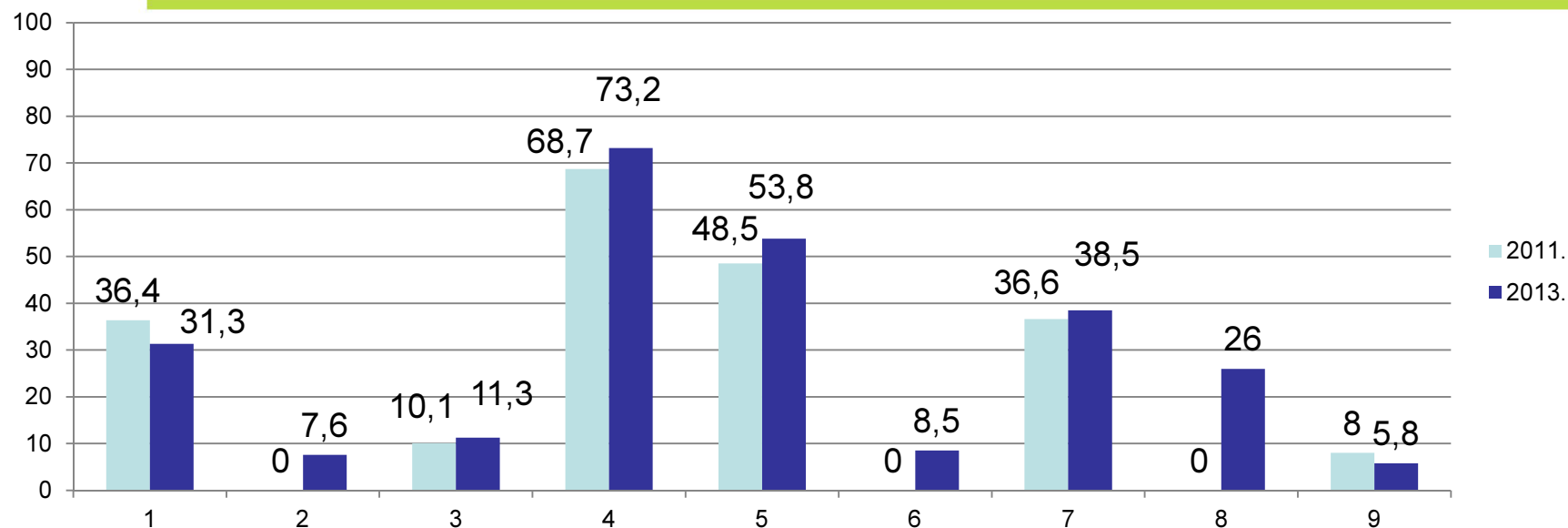
Poznavanje droga 2013.

N = 719

Poznavanje droga 2011. i 2013.

1-mephedron (M-Cat, Meow Meow...);

2-drugi sintetski katinoni (npr. butilon, flefedron, 4-MEC);

3-khat;

4-ketamin;

5-PCP;

6-drugi piperazini (npr.BZP, mCPP);

7-Spice;

8-drugi sintetski kanabinoidi (npr. Galaxy, Atomix...);

9-neka druga slična "nova droga", koja

0 – nije bilo u
ponuđenim odgovorima
2011.

Nešto drugo, što

2011.

Najčešći odgovori:

- THC, trava, heroin, koka, speed, ecstasy...
- krokodil – desomorphine

Ostali odgovori:

- ice, ice-kristal
- pdo, kill, cct
- poppers
- galaxy
- afghan
- codein
- plavi slak

2013.

Najčešći odgovori:

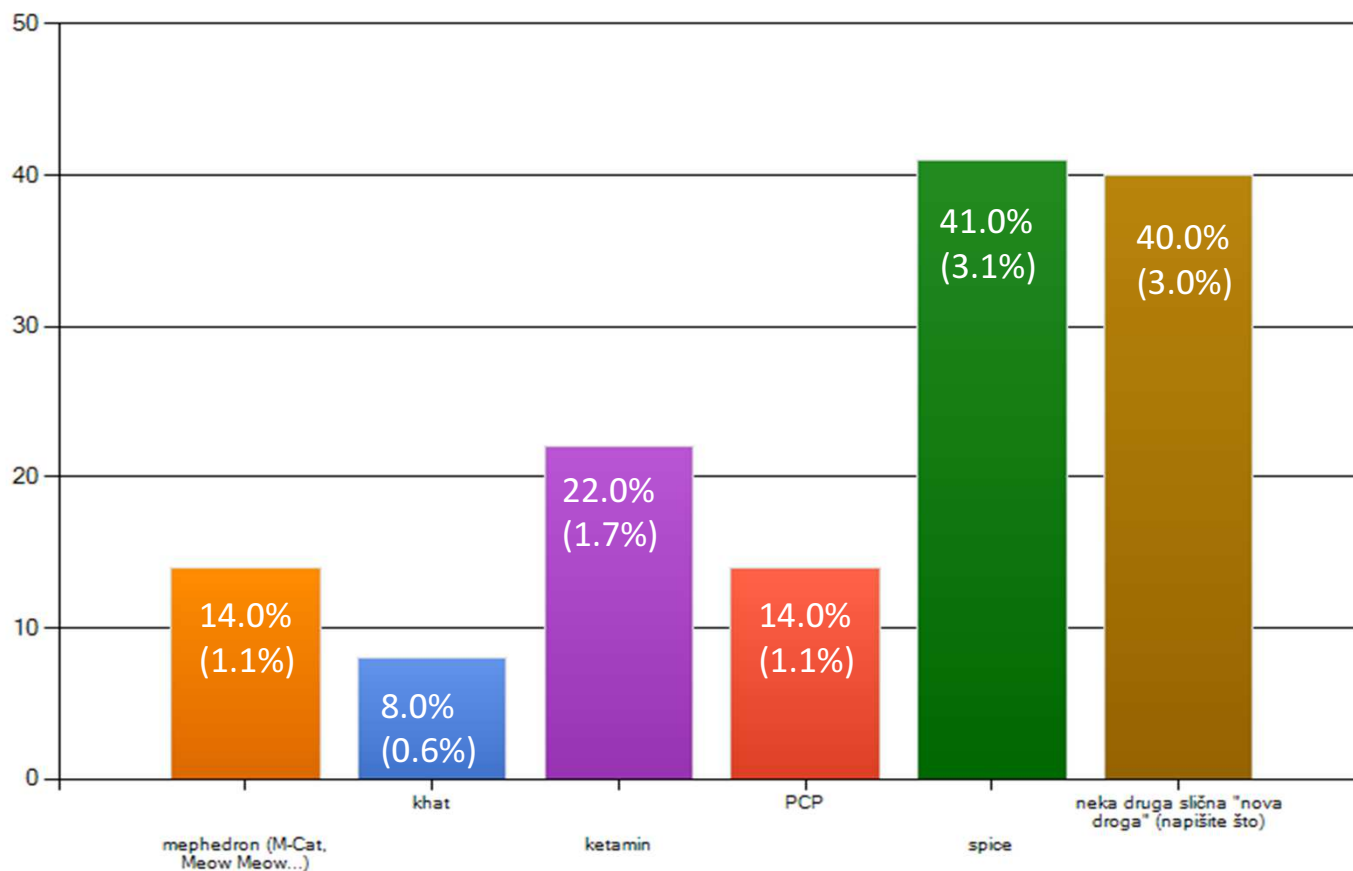
- THC, trava, heroin, koka, speed, ecstasy...
- krokodil – desomorphine

Ostali odgovori:

- gljive
- skank
- 2C, 2C-I, 2 C-B, smiles
- cox A-B tipovi
- flash, ice
- roxy, blue's
- blue waffle
- poppers

Konzumiranje droga 2011.

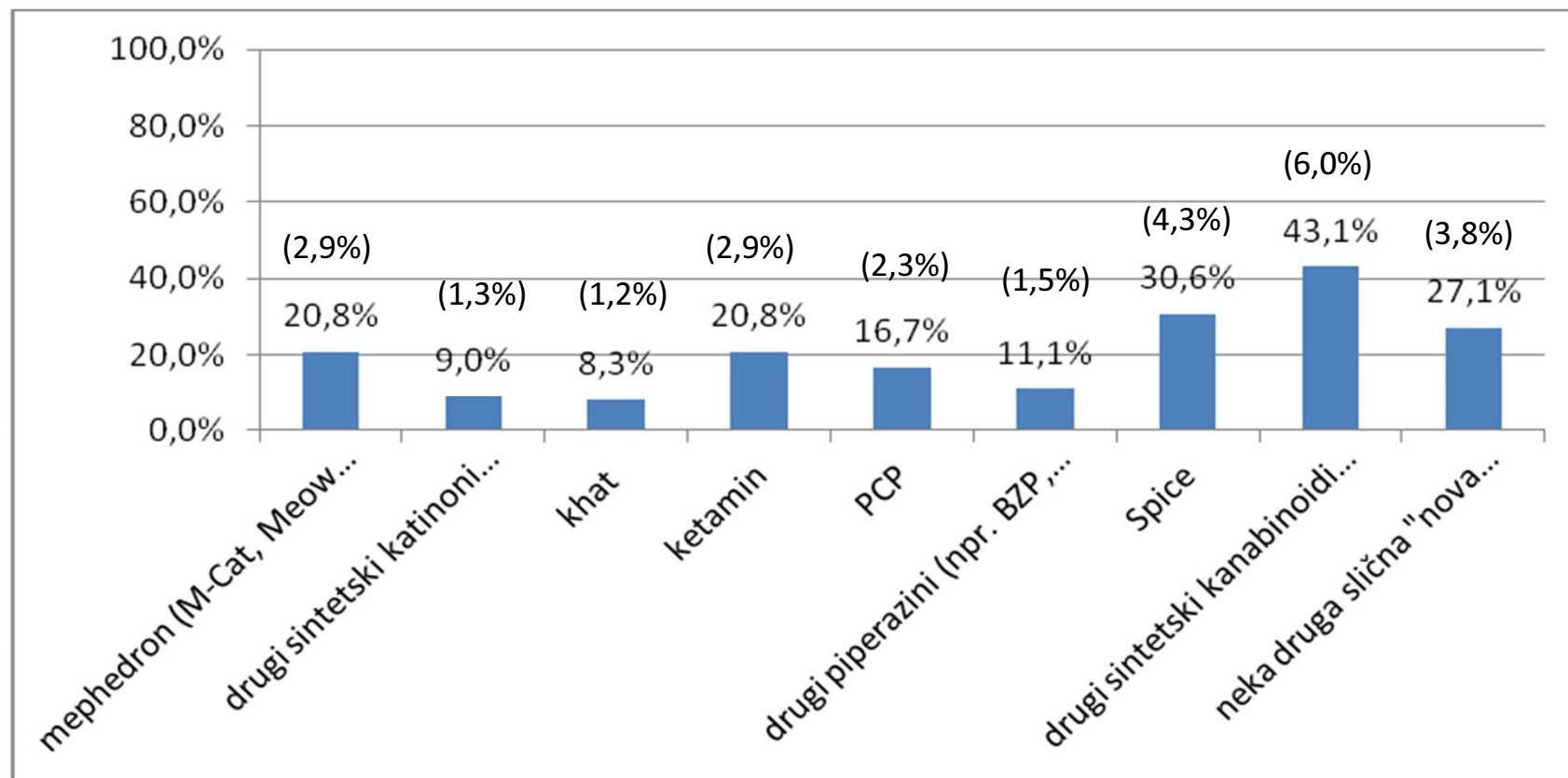
Jeste li ikada konzumirali neko od navedenih sredstava?

N = 100 (N=1330)

7.5% ispitanika je odgovorilo na pitanje

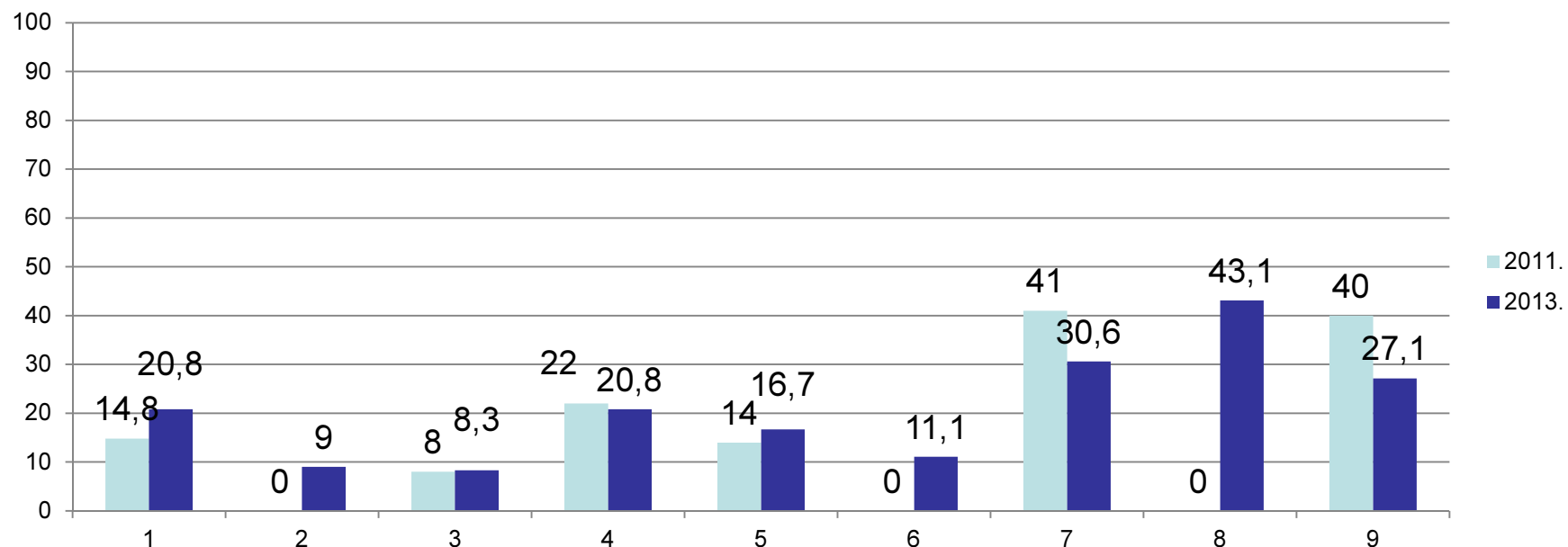
Konzumiranje droga 2013.

N=144 (N=1035)

13,9% sudionika je odgovorilo na pitanje

Konzumiranje droga 2011. i 2013.

1-mephedron (M-Cat, Meow Meow...);

2-drugi sintetski katinoni (npr. butilon, flefedron, 4-MEC);

3-khat;

4-ketamin;

5-PCP;

6-drugi piperazini (npr.BZP, mCPP);

7-Spice;

8-drugi sintetski kanabinoidi (npr. Galaxy, Atomix...);

9-neka druga slična "nova droga", koja

0 – nije bilo u
ponuđenim odgovorima
2011.

Nešto drugo, što

2011.

Najčešći odgovori:

- Trava, alkohol, MDMA, ibogain, skunk, N2O

Ostali odgovori:

- Magic dragon
- Dragonfly
- Salvia divinorum

2013.

Najčešći odgovori:

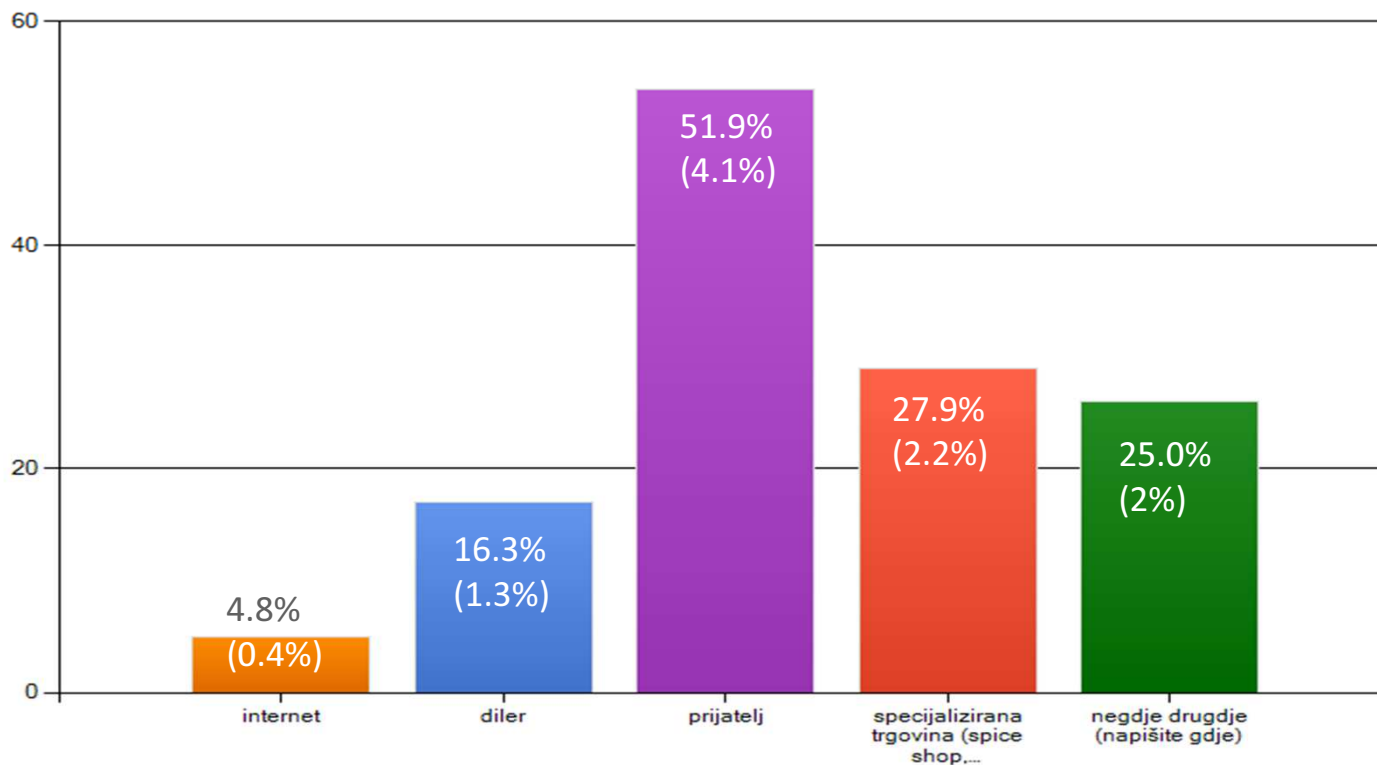
- Alkohol, THC, trava, heroin, koka, speed, ecstasy, tablete...

Ostali odgovori:

- krokodil
- cox A-B tipovi
- poppers
- 2C-B

Nabavljanje droga 2011.

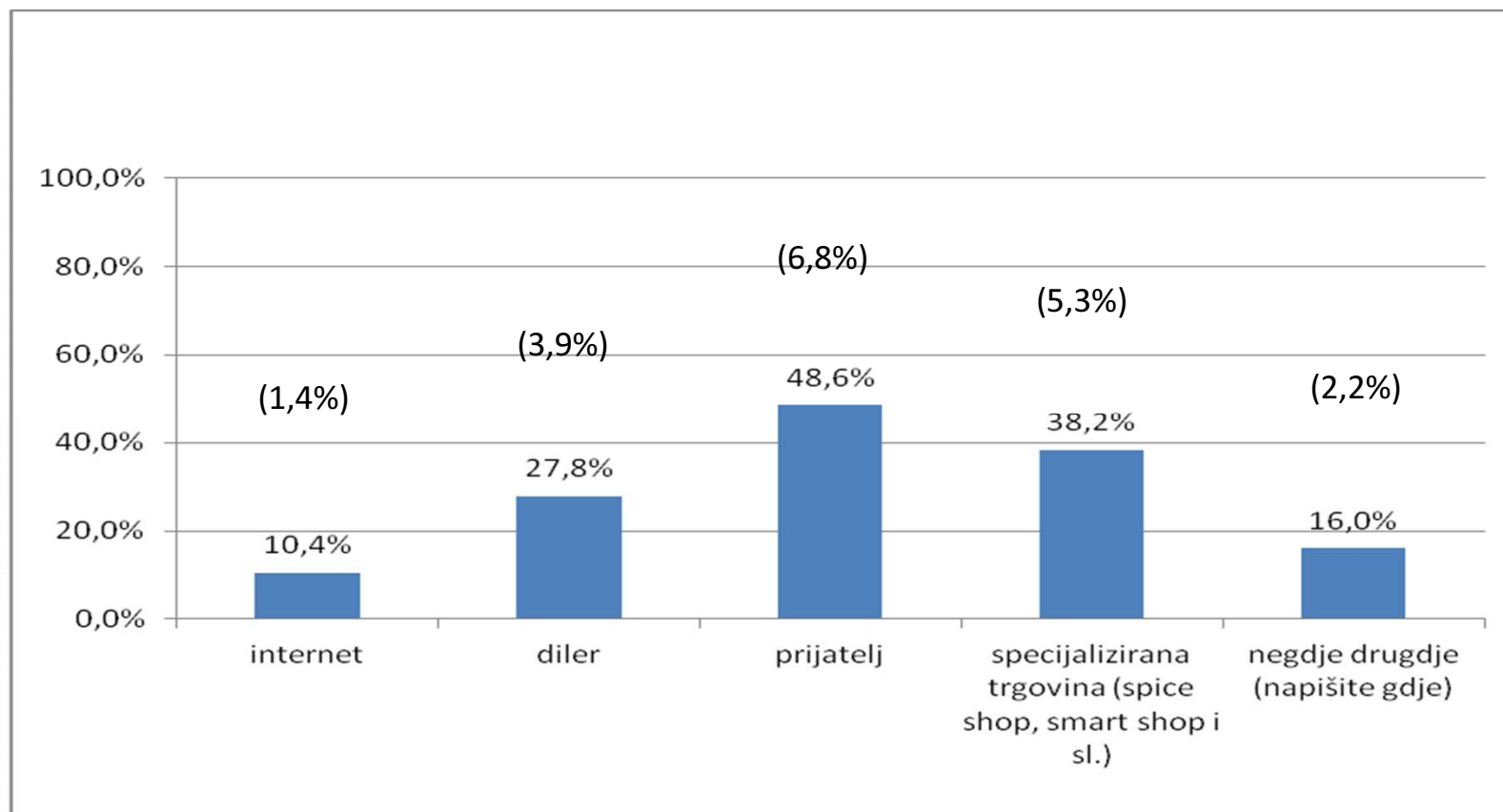
Ako ste konzumirali nešto iz prethodnog pitanja gdje ste to nabavili?

N = 104 (N=1330)

7.8% ukupnog uzorka

Nabavljanje droga 2013.

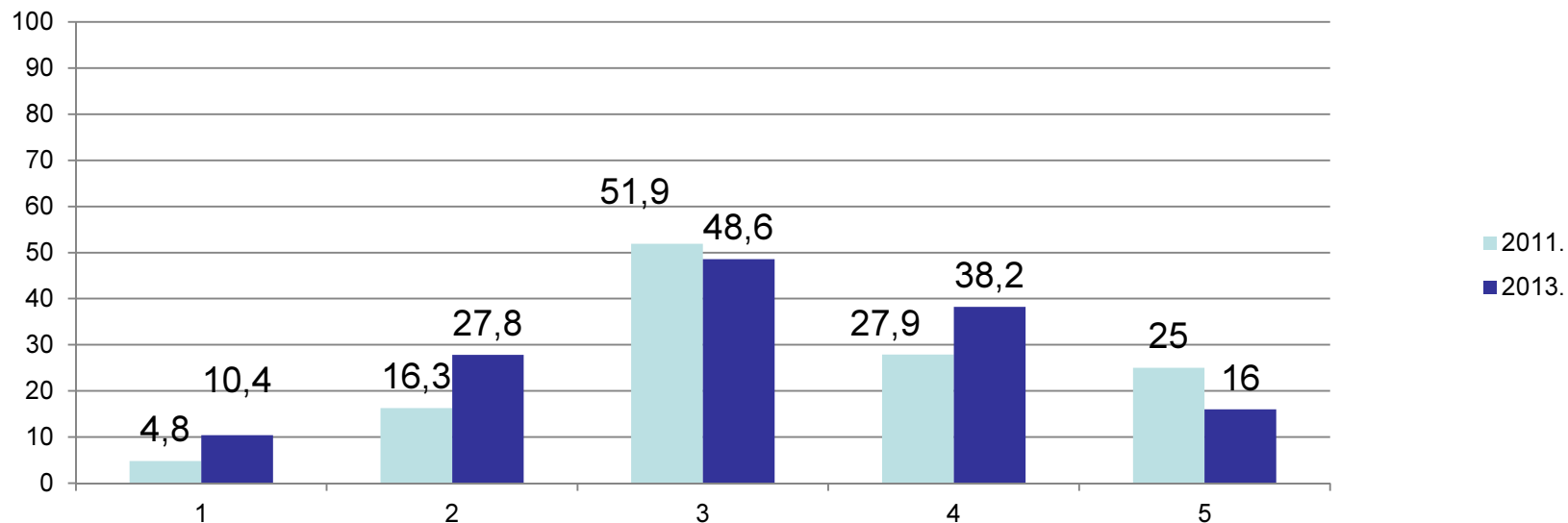

N = 144 (N=1035)

13,9% sudionika je odgovorilo na pitanje

Nabavljanje droga 2011. i 2013.

1-internet

2-diler

3-prijatelj

4-specijalizirana trgovina

5-negdje drugdje

Nabavljanje negdje drugdje, gdje

2011.

- Inozemstvo (švicarski labosi, Kina, Indija, UK, Novi Zeland)
- Internet, web-shopovi
- Smart-shopovi; spice-shopovi; specijalizirane trgovine
- Uradi sam, kućna radionica (sastojci iz apoteka, bolnica, veterinarske ambulante)
- Party
- Preko poznanstva
- Klubovi (zaštitari, gosti...)
- Sex-shop, videoteke

2013.

- Internet, DHL-om
- Inozemstvo
- Smart shopovi, etnoshopovi
- Birc, barovi, noćni klubovi (npr.Zrće)
- Potheadnik, glavni kolodvor u ZG
- U srednjim školama (navode neke poimence)
- “Svak’ zna nekoga tko može nabavit”

Način korištenja

2011.

- udisanje, žvakanje pušenje, šmrkanje
- kao hrana/piće (kao tablete oralno, kapi u piće, kolači i keksi...)
- osvježivač prostora, isparavanje u prostoru
- “Legalica” motanjem s duhanom
- Sirup za kašalj se miješa sa Spriteom – Purple Drank ili Sizzurp

2013.

- Pušenje, ušmrkavanje, udisanje
- Oralno, gutaju se
- Intravenozno
- Miješanje sirupa za kašalj sa sokom
- Najčešći odgovor: ne znam

Izazovi za buduća istraživanja

- Uzorak sudionika
  - Kako doći do informiranih sudionika (ograničen domet zaključivanja na prigodnom uzorku)
  - Zaštita podataka/etička pitanja vs. iskrenost sudionika (anonimnost i prava sudionika)
- Anketa/upitnik
  - Sadržaj
    - uz sudjelovanje institucija koje se bave prevencijom i tretmanom; zdravstvenih institucija; konzumenata eksperimentatora; ovisnika...
    - djelovanje supstanci (zdravstveni i psihosocijalni rizici konzumiranja)
    - usporedivost s inozemnim istraživanjima
  - Način ispunjavanja (on-line, klubovi i mjesta za izlaske, udruge/institucije)
  - Iskoristiti prednost kvalitativnih metoda prikupljanja i obrade podataka

Hvala!